

საჩუქრადგანცხადებელი წერილი

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სარეკომენდაციო წერილი

**საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების
სამინისტროს ხელმძღვანელობას**

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული
საანგარიშგებო პერიოდისთვის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ანგარიში

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრს
ბატონ ლევან დავითაშვილს

ბატონო ლევან,

მოგესხნებათ, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შედეგად გაიცა უარყოფითი დასკვნა.

აუდიტი ჩატარდა უმაღლესი აუდიტორული ორგანოების საერთაშორისო სტანდარტების (ISSAI) შესაბამისად.

აუდიტის შედეგად გამოვლენილი ნაკლოვანებების საპასუხოდ, წარმოგიდგინებ ჩვენს რეკომენდაციებს და ხელმძღვანელობისთვის მნიშვნელოვან სხვა ინფორმაციას.

მიმდინარე აუდიტის ფარგლებში და წინა პერიოდის აუდიტების შედეგად გაცემულ რეკომენდაციებზე რეაგირების შედეგები ასახულია სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის სისტემაში – ARIS (www.aris.sao.ge).

პატივისცემით,

ცოტნე ყავლაშვილი

გენერალური აუდიტორი

ტერმინები და შემოკლებები	3
1. რეკომენდაციები	4
2. ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული კორექტირებები	13
3. კანონმდებლობასთან და სხვა მარეგულირებელ ნორმებთან შეუსაბამობის საკითხები.....	25
4. წინა პერიოდში გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მდგომარეობა..	26
საკონტაქტო ინფორმაცია	29

ტერმინები და შემოკლებები

ეკონომიკის სამინისტრო – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო.

სამინისტროს აპარატი – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს აპარატი.

ავიაციის სააგენტო – სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო.

აკრედიტაციის ცენტრი – სსიპ – აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანო – აკრედიტაციის ცენტრი.

აღრიცხვის ინსტრუქცია – „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს-ების) საფუძველზე ფინანსური აღრიცხვა-ანგარიშგების წარმოების შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 5 მაისის N108 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქცია.

აწარმოე საქართველოში – სსიპ – აწარმოე საქართველოში.

ინოვაციების სააგენტო – სსიპ – საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო.

მეტროლოგიის სააგენტო – სსიპ – სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო.

მინერალური რესურსების სააგენტო – სსიპ – მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო.

ნავთობისა და გაზის სააგენტო – სსიპ – ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტო.

ოუფენ ნეტი – ა(ა)იპ – ოუფენ ნეტი.

საზღვაო აკადემია – სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია.

საზღვაო სააგენტო – სსიპ – საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო.

სახმელეთო სააგენტო – სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო.

სსბასს – საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (IPSAS).

ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო – სსიპ – ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო.

ტურიზმის ადმინისტრაცია – სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია.

ფინანსთა სამინისტრო – საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

ქონების ეროვნული სააგენტო – სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

ჰიდროგრაფიული სამსახური – სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური.

1. რეკომენდაციები

1.1 მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები/სხვა მოკლევადიანი აქტივები/გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები

აუდიტის მიგნება

სამინისტროს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ირიცხება მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები 39,617,281 ლარის, სხვა მოკლევადიანი მიმდინარე აქტივები – 25,706,102 ლარის, ხოლო გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები – 805,796,095 ლარის ოდენობით. საიდანაც:

- **სამინისტროს აპარატს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქვს შპს „სანიზე“ 2010 წელს გაცემული საბიუჯეტო სახსრებით ერთ წელზე მეტი ვადით გაცემული სესხები – 1,864,445 ლარის და აღნიშნულ სესხზე დარიცხული პროცენტი – 359,704 ლარის და პირგასამტეხლო – 273,042 ლარის ოდენობით. შპს „სანის“ მიერ 2012 წლიდან აღარ სრულდება სასესხო ვალდებულებები. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შპს „სანის“ მიერ ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ არსებული ვალდებულებები კვლავ არ არის დაფარული. სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულების პროცესი გახანგრძლივებულია, რაც ზრდის ფინანსური დანაკარგების რისკებს. სამინისტროს აპარატის მიერ აქტივების გაუფასურების საკითხი ანგარიშგების თარიღისთვის შეფასებული არ არის.
- **სსიპ - მინერალური რესურსების ეროვნულ სააგენტოს** ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია 2019-2022 წლებში რეგულირების საფასურის დარიცხვიდან წარმოშობილი დებიტორული დავალიანებები 1,138,782 ლარის ოდენობით, მათ შორის, მხოლოდ 176,154 ლარის ოდენობის დებიტორული დავალიანების ამოღებასთან დაკავშირებით არის დაწყებული შესაბამისი აქტივობები.
- **სსიპ - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს** ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია 2014-2020 წლებში წარმოშობილი დებიტორული დავალიანებები – 206,224 ლარის ოდენობით,¹ რომელთა დაფარვის ალბათობა დაბალია. აღნიშნული თანხიდან 153,200 ლარის ოდენობის მოთხოვნებზე² სააგენტოს მხრიდან დაწყებულია სასამართლო დავები,³ მათ შორის, 111,485 ლარის მოთხოვნებზე სასამართლო დავის დაწყების თარიღი მიკუთვნება 2021 წლამდე პერიოდს, თუმცა ანგარიშგების თარიღისთვის აღნიშნული მოთხოვნები დაფარული არ არის.
- **სსიპ - ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს** ფინანსურ ანგარიშგებაში „სხვა მოკლევადიანი მიმდინარე აქტივების“ მუხლში ასახულია ბენეფიციარებზე გაცემული საგრანტო თანადაფინანსების თანხები 211,002 ლარის ოდენობით, რომლებიც წარმოიშვა 2018-2020 წლებში. ბენეფიციარებთან გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით, ვალდებულებების შესრულების ვადად განსაზღვრული იყო ერთი წელი. აღნიშნული ვალდებულებები ანგარიშგების თარიღისთვის

¹ 178,818 ლარის მოთხოვნები წარმოშობილია 2014-2019 წლებში; 27,406 ლარი - 2020 წელს. ჯამში - 177 დებიტორის მიმართ.

² შესასწავლად შეირჩა 40 დებიტორი.

³ 103,346 ლარის ოდენობის მოთხოვნებზე არსებულ სასამართლო დავას აქვს სტატუსი - მიმდინარე; 49,854 ლარის მოთხოვნებზე - დავა დასრულებულია.

შესრულებული არ არის.⁴ სააგენტოს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღრიცხული აქვს 18,195 ლარის დებიტორული დავალიანება სხვადასხვა ორგანიზაციის/ფიზიკური პირის მიმართ,⁵ რომელთა წარმოშობაც მოხდა 2014-2020 წლებში და ანგარიშგების თარიღისათვის დაფარული არ არის. სააგენტოს მიერ აღნიშნული აქტივების გაუფასურების საკითხი ანგარიშგების თარიღისთვის შეფასებული არ არის.

- **სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტოს** ფინანსურ ანგარიშგებაში ირიცხება 2012-2019 წლებში წარმოშობილი დებიტორული დავალიანებები, ჯამური ღირებულებით – 54,788 ლარი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღნიშნული მოთხოვნები დაფარული არ არის.
- **ჰიდროგრაფიულ სამსახურს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „სხვა მოკლევადიანი მიმდინარე აქტივების“ მუხლში აღრიცხული აქვს ასევე ინვენტარიზაციის შედეგად გამოვლენილი დანაკლისების საფუძველზე 2006 წელს წარმოშობილი მოთხოვნა – 42,398 ლარის ოდენობით.⁶ ჰიდროგრაფიული სამსახურის ფინანსურ ანგარიშგებაში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღრიცხულია 2009-2020 წლებში წარმოშობილი 11,770 ლარის ოდენობის დებიტორული დავალიანებები. სამსახურის მიერ აღნიშნული აქტივების გაუფასურების საკითხი ანგარიშგების თარიღისთვის შეფასებული არ არის.
- **სსიპ - საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღრიცხული აქვს 2011-2020 წლებში წარმოშობილი 31,114 ლარის ოდენობის დებიტორული დავალიანება სხვადასხვა ორგანიზაციის მიმართ, რომლებიც 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაფარული არ არის.

მიზეზი

ინვენტარიზაციის არასათანადოდ ჩატარება; მოთხოვნების დაფარვის ალბათობის და ხანდაზმული დებიტორული დავალიანებების/ფინანსური აქტივების გაუფასურების საკითხის შეუფასებლობა; დებიტორული დავალიანებების ამოღებასთან დაკავშირებული დაგვიანებული ქმედებები.

გავლენა

ფინანსური ანგარიშგების „მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებების“ მუხლში, „გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების“ მუხლსა და „სხვა მოკლევადიანი მიმდინარე აქტივების“ მუხლში არსებული უზუსტობები, ფინანსური დანაკარგების რისკი.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, აუცილებელია შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს და მისი სტრუქტურული ერთეულების ბალანსზე აღრიცხული მოთხოვნების ინვენტარიზაციას, ურთიერთშედარების აქტების გაფორმებას, დებიტორების რეალობის, დაფარვის ალბათობის, ხანდაზმულობის მიზეზების შესწავლას და დავალიანებების ამოღების პროცესის დაჩქარებას, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად; ასევე მნიშვნელოვანია

⁴ მიღებული განმარტებით, 75,904 ლარის ოდენობის მოთხოვნაზე საქმე გადაცემულია სასამართლოში. დარჩენილ მოთხოვნებზე მზადდება დოკუმენტაცია სასამართლოში გასაგზავნად.

⁵ აღნიშნული თანხიდან 17,644 ლარის დავალიანებაზე მიმდინარეობს სასამართლო დავა.

⁶ 2006 წლის 21 ივლისს ქ. ფოთში, ფიროსმანის ქუჩა N7-ში მდებარე ადმინისტრაციული შენობიდან დაუდგენელი პირების მიერ მოხდა მატერიალური ფასეულობების ფარულად მართლსაწინააღმდეგო დაუფლება.

შემუშავდეს სააღრიცხვო პოლიტიკა ხანდაზმული დებიტორული დავალიანებების/ფინანსური აქტივების გაუფასურების საკითხის შეფასებასა და შესაბამისი ინფორმაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენასთან დაკავშირებით.

კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სამინისტროს აპარატი; სსიპ – მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო; სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური; სსიპ – საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო.

1.2 ძირითადი აქტივები / საინვესტიციო ქონება

აუდიტის მიგნება

ძირითადი აქტივების/საინვესტიციო ქონების აღრიცხვა-ანგარიშგებასთან დაკავშირებით გამოვლინდა შემდეგი ნაკლოვანება:

სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიულ სამსახურს ფინანსურ ანგარიშგებაში მის სახელზე რეგისტრირებული 117 კვ.მ მიწის ნაკვეთი და მასზე არსებული შენობა-ნაგებობა⁷ აღრიცხული აქვს 50 ლარის ღირებულებით, რაც არ წარმოადგენს აქტივის სამართლიან ღირებულებას; ასევე ჰიდროგრაფიულ სამსახურს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული არ აქვს ჯამურად 30 კვ.მ მიწის ნაკვეთი,⁸ რაზეც განთავსებული აქვს სანავიგაციო ნაგებობები. აღნიშნული აქტივები სამსახურის სარგებლობაშია და სსბასს-ების მოთხოვნების შესაბამისად, ექვემდებარება სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვას სამართლიანი ღირებულებით.

მიზეზი

აღრიცხვის არასათანადო პრაქტიკა.

გავლენა

ფინანსური ანგარიშების „ძირითადი აქტივების“ მუხლი შემცირებულად არის წარმოდგენილი.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, ჰიდროგრაფიულმა სამსახურმა უზრუნველყოს მათ საკუთრებაში არსებული ყველა ქონების იდენტიფიცირება, გააკეთოს შესაბამისი შეფასებები და აღრიცხოს სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.⁹

კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური.

1.3 არამატერიალური აქტივები

აუდიტის მიგნება

სამინისტროს აპარატის ფინანსურ ანგარიშგებებში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ირიცხება 1,028,714 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე არამატერიალური აქტივები, საიდანაც 963,545 ლარის საბალანსო ღირებულების არამატერიალურ აქტივებს მინიჭებული აქვს განუსაზღვრელი მომსახურების

⁷ საკადასტრო კოდი: 22.30.02.640 .

⁸ საკადასტრო კოდი: 04.01.15.373; 05.26.32.139. აღრიცხული აქვს ბალანსგარეშე ანგარიშგებზე.

⁹ სსბასს 1- პუნქტი 27; სსბასს 17 - პუნქტი 27.

ვადები. სსბასს 31-ის მოთხოვნების მიხედვით,¹⁰ განუსაზღვრელი მომსახურების ვადის მქონე აქტივებს ამორტიზაცია არ ერიცხებათ, მაგრამ სავალდებულოა ყოველწლიურად გაუფასურების ტესტირების ჩატარება. 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს სამინისტროს აპარატის მიერ სსბასს 31-ის ზემოაღნიშნული მოთხოვნა გათვალისწინებული არ არის.

მიზეზი	აღრიცხვის არასათანადო პრაქტიკა, სტანდარტის მოთხოვნების შეუსრულებლობა.
გავლენა	ფინანსური ანგარიშგების „არამატერიალური აქტივების“ მუხლში არსებული უზუსტობები.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია სამინისტროს აპარატმა განუსაზღვრელი სასიცოცხლო მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებზე ყოველწლიურად ჩატაროს გაუფასურების ტესტირება სსბასს 31-ის მოთხოვნების შესაბამისად.
კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად	სამინისტროს აპარატი.

1.4 სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივები

აუდიტის მიგნება	<p>სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების აღრიცხვა-ანგარიშგებასთან დაკავშირებით გამოვლინდა შემდეგი ნაკლოვანებები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს ბალანსზე – „დაუმთავრებელი აქტივების“ ანგარიშზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ირიცხება საპროექტო მომსახურებების ღირებულებები, ჯამში – 49,000 ლარის ოდენობით.¹¹ სააგენტოს განმარტებით, აღნიშნულ აქტივებს სააგენტოსთვის ეკონომიკური სარგებელი არ მოაქვს და არც მომავალში იგეგმება მათი გამოყენება საკუთარი მიზნებისთვის. შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების „დაუმთავრებელი აქტივების“ ანგარიშზე აღრიცხული 49,000 ლარის ღირებულების აქტივები არ აკმაყოფილებს აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს. • სსიპ – ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს ბალანსზე – „დაუმთავრებელი აქტივების“ ანგარიშზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ირიცხება 2016-2017 წლებში წარმოშობილი აქტივები 207,347 ლარის ოდენობით.¹² აღსანიშნავია, რომ 2017 წლის შემდეგ მოცემულ აქტივებზე სამუშაოები აღარ განხორციელებულა, შესაბამისად, მათი მომავალში გამოყენების და ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა დაბალია.
------------------------	---

მიზეზი	აღრიცხვის არასათანადო პრაქტიკა.
---------------	---------------------------------

¹⁰ სსბასს 31 - 106-ე და 107-ე პუნქტები.

¹¹ შექმნილია 2013 წელს.

¹² საპროექტო და სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენის მომსახურება - 135,060 ლარის ოდენობით; არსებული შენობის დემონტაჟის სამუშაოები - 66,150 ლარის ოდენობით; საინჟინრო-გეოლოგიური და გეოდეზიური კვლევის ხარჯები - 5,225 ლარის, მშენებლობის ნებართვისთვის გადახდილი მოსაკრებელი - 912 ლარის ოდენობით.

გავლენა	ფინანსური ანგარიშების „სხვა არაფინანსური აქტივების“ მუხლში არსებული უზუსტობები.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია ქონების ეროვნულმა სააგენტომ და ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტომ იმსჯელონ, რამდენად აკმაყოფილებს სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების მუხლში ასახული აქტივები ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარების კრიტერიუმებს და გაატარონ შესაბამისი ღონისძიებები მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.
კომპონენტი, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად	სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო.

1.5 მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა

აუდიტის მიგნება	<p>სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში ფინანსური ანგარიშგების მუხლში – „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა“ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რიცხული 1,877,655 ლარიდან, 1,664,434 ლარი წარმოადგენს საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ არსებულ დავალიანებებს.</p> <p>აღნიშნული თანხა მოიცავს სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში მიერ განხორციელებული სახელმწიფო პროგრამების¹³ ფარგლებში წარმოქმნილ დავალიანებებს საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ.</p> <p>აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, კრედიტორული დავალიანების დადასტურებისათვის აუდიტის ჯგუფმა წერილობით მიმართა საფინანსო ინსტიტუტებს.¹⁴ მიღებული პასუხების მიხედვით, კრედიტორები აღიარებენ აღრიცხულთან შედარებით – 6,526,560 ლარით მეტ მოთხოვნას, სსიპ -ის – აწარმოე საქართველოში მიმართ.¹⁵</p>
მიზეზი	აღრიცხვის ნაკლოვანება, კონტროლის მექანიზმების სისუსტე.
გავლენა	ფინანსური ანგარიშგების მუხლში – „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა“ არსებული შესაძლო უზუსტობები.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, სსიპ-მა – აწარმოე საქართველოში კომერციული ბანკებიდან მოიპოვოს დეტალური ინფორმაცია, სააგენტოს მიერ განხორციელებული სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ წარმოქმნილი დავალიანებების შესახებ და ინფორმაცია დავალიანებების შესახებ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახოს აღრიცხვის ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად.

¹³ ბანკის პროცენტის თანადაფინანსება - იპოთეკური კრედიტების მხარდაჭერის მექანიზმი.

¹⁴ დადასტურების წერილი 7 საფინანსო ინსტიტუტიდან მივიღეთ - 6-დან, რომელთა მიმართაც აღრიცხული კრედიტორული დავალიანება შეადგენს 1,507,984 ლარს.

¹⁵ აღსანიშნავია, რომ ჩვენ ალტერნატიული პროცედურების (პირველადი დოკუმენტაციის შესწავლა და მათ საფუძველზე, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხული ნაშთების დადასტურება) საშუალებითაც ვერ მივიღეთ რწმუნება ზემოაღნიშნული 6,526,560 ლარის არსებობასა და სისწორეზე.

1.6 ვალდებულებები დროებით განთავსებული სახსრებით

აუდიტის მიგნება

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური ანგარიშგების მუხლში – „ვალდებულებები დროებით განთავსებული სახსრებით“ აღრიცხული აქვს 4,083,756 ლარის ოდენობით. აღნიშნულ მუხლში სააგენტო აღრიცხავს გამოცხადებული აუქციონების ფარგლებში სატრანზიტო ანგარიშზე წინასწარ ჩარიცხული თანხების შესაბამის ვალდებულებებს.

„სახელმწიფო ქონების განკარგვისას და სარგებლობის უფლებით გადაცემისას ელექტრონული აუქციონის ჩატარების შესახებ“ დამტკიცებული წესის მოთხოვნების¹⁶ მიხედვით, პირმა, რომელსაც სურს მონაწილეობა მიიღოს სააგენტოს მიერ გამოცხადებულ აუქციონში, უნდა წარადგინოს/გაააქტიუროს უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტია და/ან უნდა გადაიხადოს ბე თითოეული აუქციონისათვის. აუქციონში დამარცხებულ მონაწილეებს და აუქციონში რეგისტრირებულ პირებს, რომლებმაც მონაწილეობა არ მიიღეს სააუქციონო ვაჭრობაში ბე/უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტია უბრუნდებათ აუქციონის დასრულებიდან 7 კალენდარული დღის ვადაში.¹⁷ აღნიშნულ შემთხვევაში, პირს თანხა სატრანზიტო ანგარიშიდან უბრუნდება ავტომატურად, აუქციონში მონაწილეობისთვის რეგისტრაციის გავლის დროს მითითებულ საბანკო რეკვიზიტებზე.

აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში აუქციონში მონაწილე პირის მიერ საბანკო რეკვიზიტები არ არის მითითებული სწორად, რის გამოც დასაბრუნებელი თანხების უკან დაბრუნება ვერ ხერხდება ავტომატურად. ამ შემთხვევაში თანხის დაბრუნების მიზნით პირმა სააგენტოს უნდა მიმართოს შესაბამისი განცხადებით. წინააღმდეგ შემთხვევაში თანხები ჩერდება გაურკვეველი ვადით.

შესწავლის შედეგად დადგინდა, რომ სააგენტოს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მუხლში – „ვალდებულებები დროებით განთავსებული სახსრებით“, ასახული აქვს 2018 წლამდე წარმოშობილი ვალდებულებები 2,441,929 ლარის ოდენობით, რომლის შესაბამისი მიმღები პირების იდენტიფიცირება და შესაბამისად, თანხების დაბრუნებაც ვერ ხერხდება.

მიზეზი

აღრიცხვის ნაკლოვანება, კონტროლის მექანიზმების სისუსტე.

გავლენა

ფინანსური ანგარიშგების „სხვა მოკლევადიანი ვალდებულებების“ მუხლში არსებული შესაძლო უზუსტობები.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია სააგენტომ ხანდაზმული და გაურკვეველი დავალიანებების მართვასა და

¹⁶ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 10 თებერვლის N1-1/172 ბრძანება. მუხლი 3, პუნქტი 3.
¹⁷ საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2011 წლის 10 თებერვლის N1-1/172 ბრძანება. მუხლი 4, პუნქტი 11^ბ.

ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენასთან დაკავშირებით შეიმუშაოს სათანადო მიდგომა და სააღრიცხვო პოლიტიკა.

კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

1.7 შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან, გარდა პროცენტისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლებისა

აუდიტის მიგნება

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახავს მხოლოდ საქართველოს მთავრობის N393 დადგენილებით¹⁸ განსაზღვრულ სააგენტოზე მისაკუთვებელ შემოსავლებს და ამ შემოსავლებთან დაკავშირებულ დარიცხულ მოთხოვნებს. აღრიცხვის ინსტრუქციის მოთხოვნების¹⁹ მიხედვით, ერთეულმა აღრიცხვა-ანგარიშგებაში საკუთარი სახელით ფლობილ აქტივებთან, აღებულ ვალდებულებებთან, მიღებულ შემოსავლებთან და გაწეულ ხარჯებთან ერთად უნდა აღრიცხოს ასევე სახელმწიფოს სახელით ფლობილი აქტივები და აღებული ვალდებულებები, მიღებული შემოსავლები და გაწეული ხარჯები, ე.წ. ადმინისტრირებადი კატეგორიები; აღნიშნული ინფორმაცია კი „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის წესის შესახებ“ ინსტრუქციის²⁰ მოთხოვნების მიხედვით, წარდგენილი უნდა იყოს ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნა N22-ში, რაც სააგენტოს არ განუხორციელებია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ქონების ეროვნულ სააგენტოს უძრავი ქონების პრივატიზებიდან, რეალიზაციიდან და იჯარიდან მიღებულ შემოსავლებში, ასევე მიქცეული და განსაკარგავად გადაცემული ქონების რეალიზაციიდან მიღებულ შემოსავლებში 2022 წელს ნაცვლად მისი კუთვნილი 7%-ისა, რამაც 2022 წელს 31,276,180 ლარი შეადგინა, ასახული უნდა იყოს სრული შემოსავლები – 343,361,214 ლარის ოდენობით. აქედან, სახელმწიფოს სახელით მიღებული შემოსავლები 313,753,181 ლარის ოდენობით, ნაჩვენები უნდა იყოს ასევე ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნა N22-ში.

მიზეზი

აღრიცხვის არათანმიმდევრული და არასათანადო პრაქტიკა.

გავლენა

ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის არასრულად და არაზუსტად წარმოდგენა.

რეკომენდაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, სამინისტროს აპარატმა და ქონების ეროვნულმა სააგენტომ შეიმუშაოს სააღრიცხვო პოლიტიკა აღრიცხვის ინსტრუქციით განსაზღვრული ადმინისტრირებადი მუხლების აღრიცხვასთან დაკავშირებით და ამ მუხლებთან

¹⁸ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის N393 დადგენილება სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს ანაზღაურებისა და ამონაგები თანხის განაწილების წესის დამტკიცების შესახებ“.

¹⁹ მუხლი 9, პუნქტი 1¹.

²⁰ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 4 თებერვლის N24 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის წესის შესახებ“ ინსტრუქცია.

დაკავშირებული ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშგებაში წარადგინოს აღრიცხვის ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად.

კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სამინისტროს აპარატი; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

აუდიტის მიგნება

სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის ფინანსური ანგარიშგების მუხლში – „შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან, გარდა პროცენტისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლებისა“ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღიარებულია შემოსავლები 9,411,783 ლარის ოდენობით, საიდანაც 4,974,144 ლარი წარმოადგენს სწავლის საფასურიდან მიღებულ შემოსავლებს. ბათუმის საზღვაო აკადემიის სტუდენტებთან დაკავშირებული ინფორმაცია²¹ ასახული აქვს სტუდენტთა ელექტრონულ შიდა რეესტრში. აუდიტის მიმდინარეობის პროცესში აკადემიის მიერ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2022 წელს აღიარებული სწავლის საფასურიდან მიღებული შემოსავლების სისწორისა და სისრულის გადამოწმების მიზნით ზემოაღნიშნული რეესტრის მონაცემები შევუდარეთ ბუღალტრულ მონაცემებს. შედეგად, რეესტრსა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ჯამურად აღიარებულ შემოსავლებთან დაკავშირებით არსებითი სხვაობები არ გამოვლენილა,²² თუმცა აღსანიშნავია, რომ სტუდენტთა რეესტრსა და აკადემიის ბუღალტრულ მონაცემებში ინდივიდუალურად, სტუდენტების მიხედვით ასახული მონაცემები ძირითად შემთხვევაში არ შეესაბამება ერთმანეთს.

მიზეზი

არასათანადო კონტროლის მექანიზმები.

გავლენა

ფინანსურ ანგარიშგებაში არსებული უზუსტობები.

რეკომენდაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაციის სისრულისა და სისწორის უზრუნველყოფის მიზნით, მნიშვნელოვანია საზღვაო აკადემიამ საბუღალტრო ჩანაწერების და სტუდენტთა ელექტრონული შიდა რეესტრის მონაცემების ერთმანეთთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით, გაატაროს სათანადო ღონისძიებები.

კომპონენტები, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სსიპ – სასწავლო უნივერსიტეტი – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია.

²¹ რეესტრში ასახულია შემდეგი ინფორმაცია: სტუდენტის პირადი მონაცემები, დარეგისტრირებული კრედიტების რაოდენობა, დარიცხული გადასახდელი და გადახდილი სწავლის ღირებულების ოდენობა, სტუდენტების ვალის ოდენობა, ზედმეტად ჩარიცხული თანხები და სხვ.
²² ჯამურმა სხვაობამ შეადგინა 18,622 ლარი.

1.8 პირგასამტეხლო

აუდიტის მიგნება

სსიპ – ქონების ეროვნული სააგენტოს ერთ-ერთი ფუნქციაა²³ პრივატიზებული და მართვის უფლებით გადაცემული აქტივების შესახებ ინფორმაციის აღრიცხვა და შესაბამისი ხელშეკრულებების მონიტორინგი. კერძოდ, ხელშეკრულების პირობების დარღვევის საფუძველზე დაკისრებული გადასახდელების/ პირგასამტეხლოს აღრიცხვისა და ამოღების კონტროლი.

ქონების ეროვნული სააგენტოს მიერ მოწოდებული მონაცემების შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელშეკრულებების საფუძველზე მისაღები პირგასამტეხლო შეადგენს 77,240,171 ლარს და 129,713,579 აშშ დოლარს.²⁴ დაკისრებული პირგასამტეხლოებიდან მისაღები შემოსავლები აღრიცხვის ინსტრუქციის მიხედვით,²⁵ წარმოადგენს ადმინისტრირებადი კატეგორიის მუხლს და ინსტრუქციის მოთხოვნების მიხედვით აღრიცხული უნდა იყოს სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში, რაც განხორციელებული არ არის.

მიზეზი

აღრიცხვის არასათანადო პრაქტიკა.

გავლენა

ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის არასრულად და არაზუსტად წარმოდგენა.

რეკომენდაცია

თანხების არსებობისა და მისი შინაარსიდან გამომდინარე,²⁶ მნიშვნელოვანია სააგენტოს მიერ ყოველწლიურად ფასდებოდეს პირგასამტეხლოების დაკისრების და ამოღების შესაძლებლობა. ამასთანავე, ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებისათვის სამართლიანი ინფორმაციის მოწოდების მიზნით, დაკისრებული პირგასამტეხლოების შესახებ ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშგებაში აღირიცხოს აღრიცხვის ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად.

კომპონენტი, რომლებზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად

სამინისტროს აპარატი, სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

²³ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 17 სექტემბრის N391 დადგენილება „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს დებულების დამტკიცების შესახებ“.

²⁴ პირგასამტეხლოები წარმოშობილია 2006-2022 წლებში დადებული ხელშეკრულებებიდან.

²⁵ აღრიცხვის ინსტრუქცია, მუხლი 9, პუნქტი 1¹.

²⁶ კერძოდ, პირგასამტეხლოები წარმოშობილია სახელმწიფო ქონების პრივატიზების/მართვის უფლებით გადაცემის შედეგად მესამე პირების მიერ აღებული გარკვეული ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. აღნიშნული საკითხი, ერთი მხრივ, უკავშირდება ბიუჯეტში მისამართ თანხებს და, მეორე მხრივ, ქვეყანაში განხორციელებულ ინვესტიციებს.

2. ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული კორექტირებები

2.1 მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებები

<p>აუდიტის მიგნება</p>	<p>სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქვს უძრავი ქონების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი და დარიცხული მოკლევადიანი დებიტორული დავალიანება – 35,000 ლარის ოდენობით, რომელიც წარმოშობილია 2023 წელს.</p>
<p>აუდიტის მიგნება</p>	<p>სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში ფინანსურ ანგარიშგებაში „მოკლევადიანი (მიმდინარე) დებიტორული დავალიანებების“ ანგარიშზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღრიცხული აქვს სესხების დეფოლტის²⁷ ფარგლებში საფინანსო ინსტიტუტების მიმართ არსებული მოთხოვნები 781,289 ლარის ოდენობით.</p> <p>კომერციულ ბანკებსა და სააგენტოს შორის გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით სესხის დეფოლტის შემთხვევაში, სააგენტოსთვის შესაბამისი ინფორმაციის წარდგენის შემდეგ, კომერციული ბანკი ახდენს სააგენტოს სადეპოზიტო ანგარიშიდან ასათვისებელი თანხის ჩამოჭრას. დეფოლტის დადგომის საფუძველზე, კომერციული ბანკი უზრუნველყოფს სესხის ამოღების მიზნით შესაბამისი ქმედებების განხორციელებას და სესხის ამოღების შედეგად ამონაგები თანხიდან პირველ რიგში სრულად კმაყოფილდება ბანკის მოთხოვნა, ხოლო თანხის დარჩენის შემთხვევაში ხდება სააგენტოს მოთხოვნის დაკმაყოფილება.</p> <p>აღნიშნული გარემოებებისა და სსბასს 19-ის მოთხოვნების გათვალისწინებით,²⁸ სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში მიერ 2022 წელს ფინანსურ ანგარიშგებაში სესხების დეფოლტის ფარგლებში ასახული მოთხოვნები წარმოადგენს პირობით აქტივებს, ვინაიდან მათი შესრულება დამოკიდებულია ბანკების მხრიდან სესხების ამოღების მიზნით განხორციელებული აქტივობების შედეგიანობაზე და თანხის ამოღების შემთხვევაში, რესურსის რაოდენობაზე.</p>
<p>კომპონენტი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა</p>	<p>სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – აწარმოე საქართველოში.</p>

2.2 მატერიალური მარაგები

<p>აუდიტის მიგნება</p>	<p>სსიპ - ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს, ქონების ეროვნული სააგენტოს, საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს და სტანდარტებისა და მეტროლოგიის სააგენტოს ბალანსზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მატერიალური მარაგების ანგარიშზე ირიცხება შესაბამისად, 817,123 ლარის,</p>
-------------------------------	--

²⁷ დეფოლტი - ბენეფიციარის მიერ ბანკის/მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის წინაშე პროგრამის ფარგლებში გაფორმებული საკრედიტო ხელშეკრულებით აღებული ვალდებულებების შეუსრულებლობის საფუძველზე ბანკის/მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიერ ბენეფიციარისთვის სესხის თანხის სრულად დაბრუნების შესახებ შეტყობინების გაგზავნა ან ბენეფიციარის გადახდისუნარიანობის საქმის დაწყება და ბანკის/მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიერ სესხის ამოღების მიზნით შესაბამისი ქმედებების განხორციელების დაწყება.

²⁸ პუნქტი 18. პირობითი აქტივების განმარტება.

465,564 ლარის, 74,688 ლარის და 35,045 ლარის ღირებულების ისეთი მცირეფასიანი აქტივები,²⁹ რომლებსაც იყენებს ორგანიზაცია და სსზასს-ის მოთხოვნების³⁰ მიხედვით, აღარ აკმაყოფილებს მარაგად აღიარების კრიტერიუმებს. აღნიშნული მარაგები ექვემდებარებოდა ხარჯად აღიარებას ექსპლუატაციაში გადაცემის დროს.³¹ **საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს** ბალანსზე ასევე აღრიცხული აქვს 60,186 ლარის ღირებულების მარაგები, რომელთა გამოყენებაც მომავალში შეუძლებელია და შესაბამისად, არ აკმაყოფილებს მარაგად აღიარების კრიტერიუმებს.

სსიპ – ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს 2022 წელს ხარჯებში ჩამოწერილი აქვს 218,836 ლარის ღირებულების მატერიალური მარაგები, რომლის ხარჯებში ჩამოწერის შესაბამისი დამადასტურებელი დოკუმენტაციაც სააგენტომ ვერ წარმოგვიდგინა.³²

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო; სსიპ – სტანდარტებისა და მეტროლოგიის სააგენტო.

2.3 გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები

აუდიტის მიგნება

სამინისტროს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული „გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების“ მუხლთან დაკავშირებით გამოვლინდა შემდეგი ხარვეზები:

- **სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო** არ ფლობს ინფორმაციას სს „საპარტნიორო ფონდში“ განხორციელებული ქონებრივი და წილობრივი შენატანებისა და ამოღებების ღირებულების შესახებ. სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქვს „საპარტნიორო ფონდში“ განხორციელებული მხოლოდ ფულადი შენატანები 70,000,000 ლარის ოდენობით.
- **სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების“ მუხლში ასახული აქვს სს „ქართული კინოს განვითარების ცენტრის“ კაპიტალში განხორციელებული ინვესტიცია 100,000 ლარის, ხოლო შპს „ქართული ტრადიციების“ კაპიტალში განხორციელებული ინვესტიცია – 150,000 ლარის ოდენობით. შესწავლის შედეგად დადგინდა, რომ სს „ქართული კინოს განვითარების ცენტრი“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 16 ივნისის N993 განკარგულების შესაბამისად, მართვის უფლებით, არსებობის ვადით გადაცემულია საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროზე, ხოლო შპს „ქართული ტრადიციების“ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული წილი, რომელიც გადაცემის დროს შეფასებულია 35,300 ლარად,³³ შესულია³⁴ სახელმწიფოს მიერ 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით

²⁹ ძირითადად, საოფისე ავეჯი.

³⁰ სსზასს 12 - მე-9, მე-11 და მე-12 პუნქტები.

³¹ სსზასს 12 - პუნქტი 44.

³² მიღებული განმარტებით, მარაგების ჩამოწერაზე ინოვაციების სააგენტოში 2023 წლამდე არ დგებოდა რაიმე სახის დოკუმენტი.

³³ აუდიტორული კომპანია „ველსი ვეი კონსალტინგის“ 2012 წლის 28 მაისის N 05/12-0007 აუდიტორული დასკვნის თანახმად.

³⁴ სსიპ – საწარმოთა მართვის სააგენტოს თავმჯდომარის 2012 წლის 28 მაისის N1-3/424 ბრძანების საფუძველზე.

დაფუძნებული საწარმოს შპს „როკი 98“-ის³⁵ კაპიტალში, რომელიც, თავის მხრივ, წარმოადგენს ქონების სააგენტოს მართვის ქვეშ მყოფ საწარმოს, თუმცა ამ კომპანიაში განხორციელებული ქონებრივი და წილობრივი შენატანები ქონების სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული არ აქვს.

- **სამინისტროს აპარატს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსურ ანგარიშგებაში „გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების“ მუხლში ასახული აქვს ეკონომიკის სამინისტროსა და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ შორის 2022 წელს გაფორმებული სასესხო ხელშეკრულების³⁶ საფუძველზე, სამინისტროს მიერ კორპორაციისთვის გამოყოფილი გრძელვადიანი სესხი. სასესხო ხელშეკრულების პირობების თანახმად, კორპორაცია ვალდებულია სესხის თანხიდან 170,000,000 ლარი ბიუჯეტში დააბრუნოს არაუგვიანეს 2023 წლის 31 დეკემბრისა, ხოლო დარჩენილი 60,000,000 ლარი – არაუგვიანეს 2024 წლის 31 დეკემბრისა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დასაბრუნებელი სესხის თანხის პირველი ნაწილი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საჭიროებდა რეკლასიფიცირებას გრძელვადიანი ფინანსური აქტივებიდან, „მოკლევადიანი აქტივების“ მუხლში,³⁷ რაც არ განხორციელებულა.

კომპონენტი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სამინისტროს აპარატი.

2.4 ძირითადი აქტივები/შემოსავლები გრანტებით

სამინისტროს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული „ძირითადი აქტივების“ მუხლთან დაკავშირებით გამოვლინდა შემდეგი ხარვეზები:

აუდიტის მიგნება

- **სსიპ – საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტომ** 2022 წელს ბალანსზე აღრიცხა გურჯაანის მუნიციპალიტეტისგან უსასყიდლოდ გადაცემული მიწის ნაკვეთი, ღირებულებით – 2,800,000 ლარი. დოკუმენტაციის შესწავლით დადგინდა, რომ აღნიშნული აქტივი სააგენტოსთვის გადაცემულია 2021 წელს და გადაცემული აქტივის ღირებულება ნაცვლად 2,800,000 ლარისა, შეადგენს 280,000 ლარს. შესაბამისად, სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული „ძირითადი აქტივების“ და „გაუნაწილებელი ნამეტის/დეფიციტის“ მუხლები 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით შემცირებულია 280,000 ლარით, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „ძირითადი აქტივების“ მუხლი გაზრდილია 2,520,000 ლარით. ამავდროულად, სააგენტოს ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში 2022 წელს მუხლი „შემოსავლები გრანტებით“ გაზრდილია 2,800,000 ლარით. ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ირიცხება 184,690 ლარის ღირებულების

³⁵ ამჟამად, შპს „რეაბილიტაცია“, რომლის საქმიანობის სფეროა - სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებულ საწარმოებში დირექტორად დანიშნა და ამავც საწარმოებში გაკოტრებისთვის/ლიკვიდაციისთვის/რეორგანიზაციისათვის საჭირო პროცედურების საკუთარი სახსრებით განხორციელება.

³⁶ სასესხო ხელშეკრულება N7, 27.12.2022.

³⁷ მუხლი: „გრძელვადიანი სესხების მიმდინარე ნაწილი“.

კომპიუტერული ტექნიკა, რომელსაც სააგენტო არ იყენებს და აღნიშნული ტექნიკის მოძველებული ფიზიკური მდგომარეობის გამო, ვერც მომავალში გამოიყენებს. შესაბამისად, აღნიშნული აქტივები აღარ აკმაყოფილებს სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს.

- **სსიპ – საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნულ სააგენტოს** 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური ანგარიშგების „ძირითადი აქტივების“ მუხლში აღრიცხული აქვს შენობა და მიწის ნაკვეთი³⁸ 138,470 ლარის ოდენობით, რომლის იდენტიფიცირებაც სააგენტოს განმარტებით ვერ ხერხდება. აღნიშნულ აქტივებს სააგენტოსთვის ეკონომიკური სარგებელი არ მოაქვს და შესაბამისად, არ აკმაყოფილებს აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს.
- 2022 წელს სსბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად, **სსიპ – ქონების ეროვნულმა სააგენტომ და სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიულმა სამსახურმა** ძირითადი აქტივების გარკვეულ ნაწილს განუსაზღვრეს სასარგებლო მომსახურების ახალი ვადები, თუმცა აღნიშნულის შესახებ ინფორმაცია ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში არ წარადგინეს სსბასს 3-ის მოთხოვნების³⁹ შესაბამისად.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია; სსიპ – საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო; სსიპ – ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური.

2.5 მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა

აუდიტის მიგნება

სამინისტროს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ მუხლთან დაკავშირებით – „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებები, გარდა პროცენტისა“ გამოვლინდა შემდეგი ხარვეზები:

- **სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახურის** ფინანსურ ანგარიშგებაში „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებების“ მუხლში ასახულია მოგების გადასახადით წარმოქმნილი დავალიანება – 403,390 ლარის ოდენობით. აღსანიშნავია, რომ ჰიდროგრაფიული სამსახური 2019 წლიდან აღარ არის მოგების გადასახადის გადამხდელი. ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელის ერთიან ანგარიშზე სამსახურს უფიქსირდება ზედმეტობა. შესაბამისად, „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებების“ მუხლში ასახული მოგების გადასახადით წარმოქმნილი დავალიანება 403,390 ლარის ოდენობით, აღარ აკმაყოფილებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ვალდებულებად აღიარების კრიტერიუმებს.

³⁸ ქ. ფოთი, ზერაგიას ქუჩა N53.

³⁹ სსბასს 3 - 41-ე - 42-ე პუნქტები.

- სსიპ – ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში – „მოკლევადიანი კრედიტორული დავალიანებების“ მუხლში ასახულია 1996-2006 წლებში წარმოშობილი დავალიანებები 190,000 ლარის ოდენობით, რომელთა მაიდენტიფიცირებელი პირველადი დოკუმენტაცია სააგენტოში არ იძებნება.

კომპონენტი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური; სსიპ – ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო.

2.6 წმინდა აქტივები/კაპიტალი

აუდიტის მიგნება

საქართველოსა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს 2021 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური აუდიტის ანგარიშში ასახულია საკითხები, რომლებიც მოითხოვდა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი წინა საანგარიშგებო პერიოდის შესადარისი ინფორმაციის კორექტირებას რეტროსპექტულად, სსბასს 3-ის მოთხოვნების⁴⁰ შესაბამისად, რაც სამინისტროს სტრუქტურული ერთეულების მიერ გათვალისწინებული არ არის, კერძოდ:

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარდგენილ ფინანსურ ანგარიშგებაში მუხლი „სხვადასხვა ხარჯები“ და „სხვადასხვა შემოსავლები“ გაზრდილად ჰქონდა ნაჩვენები, შესაბამისად, 5,233,329 ლარის⁴¹ და 681,388 ლარის, ხოლო მუხლი „შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან გარდა პროცენტისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლებისა“, შემცირებულად – 840,961 ლარის ოდენობით. 2022 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში 2021 წლის შესადარისი ინფორმაცია არ არის დაკორექტირებული რეტროსპექტულად და წარდგენილია იგივე მონაცემები.

2021 წელს სამინისტროს სისტემაში შემავალმა სსიპ-ებმა: **ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტომ, ტურიზმის ადმინისტრაციამ და საზღვაო აკადემიამ** სხვადასხვა დონორი ორგანიზაციიდან ჩარიცხული მიზნობრივი გრანტის თანხების აღრიცხვისთვის გამოიყენა საკასო აღრიცხვის მეთოდი, რის გამოც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამინისტროს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები აღიარებულია უარყოფითი ნაშთით – 290,329 ლარის ოდენობით. მიზნობრივი გრანტების აღრიცხვისთვის საკასო მეთოდის გამოყენება არ შეესაბამება სსბასს 23-ის მოთხოვნებს და სამინისტროს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2021 წელს ნაცვლად უარყოფითი ნაშთით აღიარებული შემოსავლისა – 290,329 ლარის ოდენობით, აღიარებული უნდა იყოს საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები – 682,621 ლარის

⁴⁰ 46-ე - 54-ე პუნქტები.

⁴¹ „გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების“ მუხლში შემავალი ინვესტიციების(არაფულადი მუხლის) გადაფასებით მიღებული შემოსავლის - 4,551,941 ლარის და აქტივების გადაფასებით ზედმეტად აღიარებული შემოსავლის - 681,388 ლარის ოდენობით.

ოდენობით.⁴² 2022 წელს შესაბამისი უწყებების მიერ მიზნობრივი გრანტის სახით მიღებული შემოსავლების აღრიცხვიანობასთან დაკავშირებული ხარვეზი გამოსწორებულია, თუმცა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი წინა საანგარიშგებო პერიოდის შესადარისი ინფორმაცია არ არის გასწორებული რეტროსპექტულად სსბასს 3-ის მოთხოვნების შესაბამისად.⁴³ კერძოდ, 2021 წელს საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები აღიარებულია კვლავ უარყოფითი ნაშთით – 290,329 ლარის ოდენობით.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია; სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია.

2.7 ტრანსფერები და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები

აუდიტის მიგნება

სსიპ – ნავთობისა და გაზის სააგენტოს 2022 წელს სასაქონლო ფორმით მიღებულ ტრანსფერებსა და სხვა არაკლასიფიცირებულ შემოსავლებში აღიარებული აქვს შემოსავლები 826,609 ლარის ოდენობით, საიდანაც 477,109 ლარი წარმოადგენს სხვადასხვა კომპანიაზე ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების⁴⁴ საფუძველზე გადასახდელი რეგულირების საფასურიდან მიღებულ შემოსავლებს.

საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ დამტკიცებული ინსტრუქციის მოთხოვნების⁴⁵ მიხედვით, რეგულირების საფასურიდან მიღებული შემოსავლები თავისი შინაარსით წარმოადგენს შემოსავლებს გაცვლითი ოპერაციებიდან და არა შემოსავლებს – არაგაცვლითი ოპერაციებიდან. შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სააგენტოს მიერ „ტრანსფერებისა და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლების“ მუხლში აღრიცხული რეგულირების საფასურიდან მიღებული შემოსავლები – 477,109 ლარის ოდენობით, ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას მუხლში – „შემოსავლები გაცვლითი ოპერაციებიდან, გარდა პროცენტისა და გრძელვადიანი აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლებისა“.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, **სსიპ – ოუფენ ნეტის, სამინისტროს აპარატისა და ქონების ეროვნული სააგენტოს** მიერ მომზადებული ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშგებების მუხლში – „ტრანსფერები და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები“ აღიარებულია ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო დაკისრებული ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავლები, შესაბამისად, 176,054 ლარის, 15,879 ლარის და 15,455 ლარის

⁴² 2021 წელს ათვისებული მიზნობრივი გრანტის ნაწილი: ინოვაციები და ტექნოლოგიები - 577,043 ლარი; ტურიზმი - 72,691 ლარი; საზღვაო აკადემია - 32,887 ლარი.

⁴³ 46-ე - 54-ე პუნქტები.

⁴⁴ „რეგულირების საფასურის შესახებ“ საქართველოს კანონის და სააგენტოს დებულების თანახმად, სსიპ – ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტო ახორციელებს ნავთობის გადამუშავების, გაზის დამუშავების ან/და ტრანსპორტირების საქმიანობის რეგულირებას, რისთვისაც სააგენტო სახელმწიფოს სახელით ინვესტორისათვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გასცემს ლიცენზიებს და იღებს რეგულირების საფასურს, რომლის ოდენობა დადგენილია კანონით.

⁴⁵ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 15 იანვრის N17 ბრძანება, მუხლი 45, მე-14, მე-20 - 22² პუნქტები.

ოდენობით. საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ დამტკიცებული ინსტრუქციის მოთხოვნების⁴⁶ მიხედვით დაკისრებული სანქციები, ჯარიმები და საურავები აღირიცხება ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშგების მუხლში – „შემოსავლები სანქციებით, ჯარიმებით და საურავებით“.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – ნავთობისა და გაზის სააგენტო; სსიპ – ოუფენ ნეტი; სამინისტროს აპარატი; სსიპ – ქონების ეროვნული სააგენტო.

2.8 საპროცენტო შემოსავლები

აუდიტის მიგნება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში ფინანსური ანგარიშგების „საპროცენტო შემოსავლები“ მუხლში აღიარებულია 14,616,832 ლარი.

შესწავლის შედეგად დადგინდა, რომ 2022 წელს სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში მიერ მიღებულმა საპროცენტო შემოსავლებმა ნაცვლად 14,616,832 ლარისა, შეადგინა – 14,904,349 ლარი.⁴⁷

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – აწარმოე საქართველოში.

2.9 საქონელი და მომსახურება

აუდიტის მიგნება

სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციას 2022 წელს გადახდილი ავანსებიდან საქონლისა და მომსახურების ხარჯში აღიარებული აქვს 835,191 ლარის ღირებულების ისეთი ხარჯები, რომლის შესაბამისი მომსახურებაც მიღებული აქვს 2021 წელს.

ასევე: ტურიზმის ადმინისტრაციას 2022 წელს საქონლისა და მომსახურების ხარჯში ჩამოწერილი აქვს 344,738 ლარის ღირებულების ისეთი მარაგები, რომლებიც 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში იყო და აღარ აკმაყოფილებდა ფინანსურ ანგარიშგებაში მარაგად აღიარების კრიტერიუმებს. აღნიშნული მარაგები ექვემდებარებოდა ხარჯად აღიარებას ექსპლუატაციაში გადაცემის დროს.

კომპონენტი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია.

2.10 გრანტები, ტრანსფერები და სუბსიდიები

აუდიტის მიგნება

სსიპ – ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული 11,946,359 ლარის გრანტების და სუბსიდიის ხარჯი მოიცავს 1,462,438 ლარის ისეთ დანახარჯებს,⁴⁸ რომელთა აღრიცხვა აღნიშნულ

⁴⁶ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 15 იანვრის N17 ბრძანება, მუხლი 45, პუნქტი 19.
⁴⁷ აუდიტის მიმდინარეობისას აღნიშნული შეცდომა სსიპ-მა – აწარმოე საქართველოში გაასწორა შესაბამისი პერიოდის მონაცემების კორექტირებით.
⁴⁸ საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები, ოფისის ხარჯები, თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურება და სხვ.

ანგარიშზე შეუსაბამოა ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 15 იანვრის N17 ბრძანების მოთხოვნებთან.⁴⁹

სსიპ-თან – „აწარმოე საქართველოში“ დაკავშირებით, ეკონომიკის სამინისტროს 2021 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ანგარიშში ასახულია საკითხი, რომლის მიხედვითაც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საფინანსო ინსტიტუტები სსიპ-ის – აწარმოე საქართველოში მიერ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულ დებიტორულ დავალიანებებთან შედარებით, აღიარებდნენ 6,603,909 ლარით ნაკლებ დავალიანებას. სააგენტოს განმარტებით, აღნიშნულის მიზეზი იყო 2021 წლის ბოლოს, პანდემიის პერიოდში რთული ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის გამო, საფინანსო ინსტიტუტების მიერ სააგენტოსთვის ჩამოჭრილი თანხების შესახებ ინფორმაციის დაგვიანებით წარდგენა, რის გამოც 2021 წლის მეორე ნახევარში ჩამოჭრილი თანხები სააგენტომ ასახა 2022 წლის დასაწყისში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სსიპ-ის – „აწარმოე საქართველოში“ მიერ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებულ ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების მუხლი „სუბსიდიები“ გაზრდილია 6,603,909 ლარის ოდენობით.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – აწარმოე საქართველოში.

2.11 გაუფასურების ხარჯები

აუდიტის მიგნება

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშგების მუხლში – „ძირითადი აქტივების გაუფასურების ხარჯები“ აღიარებული აქვს ხარჯი – 37,337,076 ლარის ოდენობით. აღნიშნული თანხიდან, 37,330,875 ლარი წარმოადგენს 2022 წელს ქონების სააგენტოს მიერ კერძო მესაკუთრეებისგან გამოსყიდული აქტივების ღირებულებას.⁵⁰ გამოსყიდული აქტივებიდან 1,972,329 ლარის ღირებულების აქტივები, შემდგომში გადაცემულია ქონების სააგენტოს მართვაში მყოფი სახელმწიფო საწარმოებისთვის,⁵¹ ხოლო 35,358,546 ლარის აქტივები დარეგისტრირდა სახელმწიფო ქონებად. შესაბამისად, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული 37,330,876 ლარის გაუფასურების ხარჯის ნაცვლად, აღრიცხული უნდა იყოს ძირითადი აქტივები – 35,358,546 ლარის და გრძელვადიანი ფინანსური აქტივები⁵² – 1,972,329 ლარის ოდენობით.

სსიპ – მინერალური რესურსების სააგენტოს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური ანგარიშგების მუხლში „ტრანსფერები და სხვა არაკლასიფიცირებული ხარჯები“ აღიარებული აქვს 2017-2020 წლებში⁵³ რეგულირების საფასურის დარიცხვიდან წარმოშობილი

⁴⁹ „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე, მუხლი 52.

⁵⁰ მათ შორის, საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 19 დეკემბრის N2334 განკარგულების შესაბამისად, ეკონომიკის სამინისტროსა და შპს „ტრანს ელექტრიკა ჯორჯიას“ შორის გაფორმებული მორიგების აქტის საფუძველზე გამოსყიდული უძრავი ქონებისთვის გადახდილი 13,250,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი, 35,305,950 ლარის ოდენობით.

⁵¹ 112,000 ლარის ღირებულების მიწის ნაკვეთი გადაეცა შპს „მთის კურორტების განვითარების სააგენტოს“. 1,860,329 ლარის ძირითადი აქტივები გადაეცა შპს „აქტივების მართვისა და განვითარების კომპანია“.

⁵² ქონებრივი ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში.

⁵³ 2017 წ. - 46,770 ლარი, 2018 წ. - 65,700, 2019 წ. - 65,700 ლარი, 2020 წ. - 22,800, სულ - 200,970 ლარი.

დებიტორული დავალიანების გაუფასურების ხარჯები – 200,970 ლარის ოდენობით. დებიტორული დავალიანების გაუფასურების ხარჯები ნაცვლად ტრანსფერებისა და სხვა არაკლასიფიცირებული ხარჯებისა, აღიარებული უნდა იყოს გაუფასურების ხარჯებში.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – მინერალური რესურსების სააგენტო.

2.12 განმარტებითი შენიშვნები

აუდიტის მიგნება

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებთან დაკავშირებით გამოვლინდა შემდეგი ხარვეზები:

- განმარტებითი შენიშვნა⁵⁴ სახელმწიფოს სახელით ფლობილი აქტივების, აღებული ვალდებულებების, მიღებული შემოსავლების და გაწეული ხარჯების შესახებ არ არის მომზადებული აღრიცხვის ინსტრუქციის,⁵⁵ „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის წესის შესახებ“ დამტკიცებული ინსტრუქციის⁵⁶ და „საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და მისი გამოყენების შესახებ“ დამტკიცებული ინსტრუქციის⁵⁷ მოთხოვნების გათვალისწინებით.
- სამინისტროს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების „საქონელი და მომსახურების“ მუხლში ასახული მონაცემები კონსოლიდირებულია სწორად, თუმცა „საქონლისა და მომსახურების“ მუხლთან დაკავშირებით მომზადებული კონსოლიდირებული განმარტებითი შენიშვნა⁵⁸ შეიცავს არაზუსტ მონაცემებს. კერძოდ, „შტატგარეშეთა შრომის ანაზღაურების“ მუხლი შემცირებულია 81,385 ლარით, ხოლო „მივლინების ხარჯების“ მუხლი გაზრდილია 1,063,723 ლარის ოდენობით.
- სამინისტროს საერთო მიდგომიდან გამომდინარე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში ასახული არ არის საანგარიშო წლის განმავლობაში განხორციელებული ის ბრუნვები, რომლებიც საბოლოო ნაშთზე გავლენას არ ახდენს.

საინვესტიციო მოთხოვნები

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, როგორც ამავე ანგარიშის 1.2 ქვეთავშია აღნიშნული, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, წარმოადგენს სახელმწიფო ქონების მმართველს, განკარგავს სახელმწიფო ქონებას და იღებს სარგებელს და მომსახურების პოტენციალს აღნიშნული ოპერაციებიდან.

⁵⁴ შენიშვნა N22.

⁵⁵ მუხლი 9, პუნქტი 1¹.

⁵⁶ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 4 თებერვლის N24 ბრძანება. მუხლი 3, პუნქტი 1¹; მუხლი 17, პუნქტი 25¹.

⁵⁷ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2020 წლის 15 იანვრის N17 ბრძანება. მუხლი 2, პუნქტი 2¹; მუხლი 4¹.

⁵⁸ განმარტებითი შენიშვნა N17ა.

2022 წელს განხორციელებული პირდაპირი მიყიდვების შესახებ სააგენტოს მიერ მოწოდებული ინფორმაციის მიხედვით, 2022 წელს სიმბოლურ ფასად პრივატიზებულია ჯამში 229,984 კვ.მ მიწის ფართის და 10,279 კვ.მ ფართის შენობა-ნაგებობები, რომელთა ჯამური საინვესტიციო ღირებულება შეადგენს 19,098,550 ლარს. შემსყიდველი პირებისთვის თითოეული ხელშეკრულების ფარგლებში განსაზღვრულია სხვადასხვა შინაარსის საპრივატიზებო ვალდებულებები. 2022 წელს ასევე, პრივატიზებულია ერთი სახელმწიფო საწარმო,⁵⁹ საინვესტიციო ვალდებულების გარეშე.

აღსანიშნავია, რომ სააგენტოს ფინანსური ანგარიშგების ახნა-განმარტებით შენიშვნებში ასახული არ არის ინფორმაცია სააგენტოს მიერ სიმბოლურ ფასად განხორციელებული ქონების რაოდენობის და ასევე სიმბოლურ ფასად განხორციელებული პრივატიზებიდან წარმოშობილი საინვესტიციო მოთხოვნების ოდენობის და შინაარსის შესახებ.

სასამართლო დავები

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის პრინციპიდან გამომდინარე,⁶⁰ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში ასახული უნდა იყოს ინფორმაცია მიმდინარე სასამართლო დავების შესახებ, ხოლო სასამართლო დავების მოსალოდნელი შედეგების შესახებ საიმედო ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში, ინფორმაცია უნდა აღირიცხოს შესაბამის მუხლში, სსბას 19-ის მოთხოვნების შესაბამისად.⁶¹

სამინისტროს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დანართებში გადატანილია მხოლოდ მიმდინარე სასამართლო დავების რეესტრი. სამინისტროში არ არის ფორმალზეული საფინანსო და იურიდიული სამსახურების კომუნიკაციის წესი და პირობები, არ არის შემუშავებული ერთიანი სააღრიცხვო პოლიტიკა სასამართლო დავებთან, პირობითი აქტივების და პირობითი ვალდებულებების აღრიცხვასთან დაკავშირებით. შესაბამისად, სამინისტროს დაქვემდებარებულ უწყებებში ერთიანი მიდგომით არ ხდება სასამართლო დავების მოსალოდნელი შედეგების შეფასება და საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსურ ანგარიშგებაში მოთხოვნების, ვალდებულებების, ანარიცხების, პირობითი აქტივებისა და პირობითი ვალდებულებების ასახვა.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე სასამართლო დავების მოსალოდნელი შედეგების საფუძველზე პირობითი აქტივების და ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მომზადებული და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში წარდგენილი აქვთ სსიპ-ს – აწარმოე საქართველოში და და სსიპ – მინერალური რესურსების სააგენტოს, თუმცა აღნიშნული ინფორმაცია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გადატანილი არ არის.

სსიპ – ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული არ არის ინფორმაცია სასამართლოს გადაწყვეტილებებით⁶² სააგენტოს

⁵⁹ შპს „წყალთა სახეობის ცენტრი „ტონუსი“.

⁶⁰ სსბას 1 - პუნქტი 27.

⁶¹ სსბას 19 - პუნქტი 22.

⁶² თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება (11.07.2017); თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განჩინება (16.04.2019); უზენაესი სასამართლოს განჩინება (01.04.2022). საქმის N330210014434521.

სასარგებლოდ კომპანიისთვის⁶³ დაკისრებული ვალდებულების შესახებ, რაც 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 1,351,000 ლარს შეადგენს.⁶⁴

სააგენტოს განმარტებით, კომპანიას არ გააჩნია საქართველოში რეგისტრირებული ქონება. შესაბამისად, ნაკლებ სავარაუდოდ მიიჩნევენ სასამართლო გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული თანხის ამოღების შესაძლებლობას, რის გამოც სააღსრულებო საქმისწარმოების დასაწყებად საბიუჯეტო ხარჯების⁶⁵ გაწევა სააგენტოს მიერ მიჩნეულია არამიზანშეწონილად.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით, სააგენტოს მიმართ კომპანიისთვის დაკისრებული გადასახდელი თანხის შესახებ ინფორმაცია და სააგენტოს პოზიცია აღნიშნული მოთხოვნის ამოღებასთან დაკავშირებით, გამჟღავნებული არ არის ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელს არ მიეწოდება სრულყოფილი ინფორმაცია სსბას 1-ის მოთხოვნების შესაბამისად.⁶⁶

ინფორმაცია შეზღუდული ფულადი რესურსის შესახებ

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი განმარტებით, **სსიპ-ს – აწარმოე საქართველოში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეზღუდული წვდომა გააჩნია 781,289 ლარის ოდენობის ფულად რესურსზე.** თუმცა, კომერციული ბანკების ანგარიშებზე განთავსებული საგარანტიო თანხებიდან, დადგენილების შესაბამისად⁶⁷ შეზღუდული აქვს წვდომა 171,685,910 ლარის ოდენობის ფულად რესურსზე.

სამინისტროს აპარატი, სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო და სსიპ – აწარმოე საქართველოში.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

2.13 ინვენტარიზაცია

აუდიტის შედეგად გამოვლინდა, რომ **ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსა და საზღვაო აკადემიაში⁶⁸ 2022 წელს კანონმდებლობით⁶⁹ გათვალისწინებულ ვადებში ინვენტარიზაცია არ ჩატარებულა.**

⁶³ შპს „აქსაი ბი ემ სი“.

⁶⁴ 500,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი.

⁶⁵ გადაწყვეტილების აღსრულების საფასური შეადგენს აღსასრულებელი გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული თანხის 2%-ს, რაც აღნიშნულ შემთხვევაში შეადგენს 10,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტს ლარში.

⁶⁶ მე-15 - მე-18 პუნქტები.

⁶⁷ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 29 მარტის N163 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო პროგრამით „საკრედიტო საგარანტიო სქემისა“ და საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 25 ივნისის N387 დადგენილების „იპოთეკური კრედიტების მხარდაჭერის მექანიზმის“ პროგრამის ფარგლებში.

⁶⁸ აკადემიაში ინვენტარიზაცია დასრულებულია 2023 წელს. საინვენტარიზაციო კომისიის სხდომის ოქმი შედგენილია 2023 წლის 28 აპრილს.

⁶⁹ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 31 დეკემბრის N364 ბრძანება, მუხლი 2.

ა(ა)იპ – ოუფენ ნეტში ძირითადი საშუალებების მუხლში აღრიცხულ ქსელის მართვის აპარატურას⁷⁰ არ აქვს მინიჭებული საინვენტარო ნომრები, ასევე არ იდენტიფიცირდებოდა მათი უნიკალური სერიული ნომრები. აღნიშნულ აქტივებზე მატერიალურად პასუხისმგებელი პირები განსაზღვრული არ არის.

კომპონენტები, სადაც
გამოვლინდა დარღვევა

სსსიპ – ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო; სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია; ა(ა)იპ – ოუფენ ნეტი.

⁷⁰ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში აგრეგაციის წერტილში განთავსებულ ქსელის მართვის აპარატურა.

3. კანონმდებლობასთან და სხვა მარეგულირებელ ნორმებთან შეუსაბამობის საკითხები

აუდიტის მიგნება

„პირველი, მეორე და მესამე კატეგორიების კრიტიკული ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების⁷¹ მიხედვით, ეკონომიკის სამინისტროს სისტემაში შემავალი უწყებები: სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო; სსიპ – საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო და სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო⁷² პირველი კატეგორიის კრიტიკული ინფორმაციის სუბიექტებია.

„ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის⁷³ მიხედვით, კრიტიკული ინფორმაციული სისტემის სუბიექტი ვალდებულია შემოიღოს ინფორმაციული უსაფრთხოების შინასამსახურებრივი გამოყენების წესები და განსაზღვროს ორგანიზაციის ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკა; ასევე განსაზღვროს კონკრეტული პირი (პირები) ან თანამშრომელი (თანამშრომლები), რომელიც (რომლებიც) პასუხისმგებელია (პასუხისმგებელი არიან) კრიტიკული ინფორმაციის სისტემის სუბიექტის ინფორმაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულებისათვის (ინფორმაციული უსაფრთხოების მენეჯერი).

სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოში 2022 წელს არ იყო განსაზღვრული ინფორმაციული უსაფრთხოების მენეჯერი და ორგანიზაციას არ ჰქონდა შემუშავებული ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკა.

სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტოს 2022 წელს არ ჰქონდა შემუშავებული ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკა.⁷⁴

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამინისტროს სტრუქტურული ერთეულების მიერ სრულად არ არის შესრულებული „ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნები, რაც ზრდის ინფორმაციული უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულებასთან დაკავშირებულ რისკებს.

კომპონენტები, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო; სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო.

⁷¹ 2021 წლის 30 დეკემბრის N646 დადგენილება.

⁷² 2022 წელს დამტკიცებული კრიტიკული ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების ნუსხაში გამორჩენილი იყო სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო. 2023 წლის 12 ივნისის საქართველოს მთავრობის N222 დადგენილებით შევიდა ცვლილება - „პირველი, მეორე და მესამე კატეგორიების კრიტიკული ინფორმაციული სისტემების სუბიექტების ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 31 დეკემბრის N646 დადგენილებაში და ნუსხას დაემატა ავიაციის სააგენტო.

⁷³ მუხლი 4, პუნქტი 1; მუხლი 7, პუნქტი 1.

⁷⁴ სააგენტოში ინფორმაციული უსაფრთხოების მენეჯერი დანიშნულია 2023 წლის 20 თებერვალს.

4. წინა პერიოდში გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მდგომარეობა

რეკომენდაცია

საკითხის მნიშვნელობიდან და კომპლექსურობიდან გამომდინარე, ეკონომიკის სამინისტრომ იმსჯელოს, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სტრუქტურაში შემავალი რომელი ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა აისახოს სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით მოქმედ საწარმოებში განხორციელებული არაფულადი შენატანები, ასევე – საინვესტიციო, საპრივატიზებო და საიჯარო ქონება. მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, შეიმუშაოს აღნიშნული აქტივების აღრიცხვასთან დაკავშირებული სააღრიცხვო პოლიტიკა და სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად ასახოს აქტივები შესაბამისი ორგანიზაციის ბუღალტრულ ჩანაწერებსა და ფინანსურ ანგარიშგებაში; ასევე ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, მოხდეს აქტივების თანხობრივი შეფასება.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, მიზანშეწონილია შემუშავდეს სახელმწიფო კომპანიებში არსებული წილების აღრიცხვის პოლიტიკა. კერძოდ, სამინისტრომ განიხილოს სახელმწიფო კომპანიებში არსებული წილების ერთჯერადად სამართლიანი ღირებულებით შეფასების საკითხი ან საიმედო ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში, სახელმწიფო კომპანიებში წილობრივი ინსტრუმენტების საბოლოო ნაშთი დააკორექტიროს წინა წლებში არსებული თანხობრივი, ქონებრივი და წილობრივი შენატანებით და გაითვალისწინოს კაპიტალ-მეთოდის მოთხოვნები.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, აუცილებელია შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი, რომელიც უზრუნველყოფს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს და მისი სტრუქტურული ერთეულების ბალანსზე აღრიცხული მოთხოვნების ინვენტარიზაციას, ურთიერთმედარების აქტების გაფორმებას, დებიტორების რეალობის, დაფარვის ალბათობის, ხანდაზმულობის მიზეზების შესწავლას, ასევე დავალიანებების ამოღების პროცესის დაჩქარებასა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

მინერალური რესურსების სააგენტო – შესრულებული; სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; ჰიდროგრაფიის სამსახური – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, ქონების ეროვნულმა სააგენტომ, სამინისტროს აპარატმა და საზღვაო აკადემიამ უზრუნველყოს მათ საკუთრებაში არსებული ყველა ქონების იდენტიფიცირება, დაირეგისტრიროს საკუთრების უფლება, გააკეთოს შესაბამისი შეფასებები და აღრიცხოს სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი	სსიპ – სასწავლო უნივერსიტეტი – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია – შესრულებული; სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, სსიპ-მა – აწარმოე საქართველოში კომერციული ბანკებიდან მოიპოვოს დეტალური ინფორმაცია კონკრეტული ბენეფიციარების მიხედვით 2021 წლის განხორციელებული გადახდების შესახებ და ჩამოაყალიბოს სათანადო კონტროლის მექანიზმები ინფორმაციის პროაქტიულად მიღებისათვის.
რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი	შესრულებული.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია სამინისტროს აპარატმა იმსჯელოს „სხვა გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების“ მუხლში აღრიცხული აქტივები, რამდენად აკმაყოფილებს სამინისტროს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარების კრიტერიუმებს და გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.
რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი	სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე.
რეკომენდაცია	საბიუჯეტო სახსრების ეფექტიანად განკარგვისა და ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, მიზანშეწონილია ყაზბეგისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტებმა დანერგონ სათანადო კონტროლის მექანიზმები, მაღალმთიანი მოსახლეობისათვის ბუნებრივი აირის ასანაზღაურებელი ღირებულების დადასტურებისას, შესაბამის აბონენტებზე „მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის“ სტატუსის სისწორის შემოწმებისათვის.
რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი	დუშეთის მუნიციპალიტეტი – მიმდინარე; ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი – მიმდინარე.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, მიზანშეწონილია სამინისტრომ ყოველი წლის ბოლოს შეაფასოს ძირითადი აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები და იმ შემთხვევაში, თუ სასარგებლო მომსახურების ვადები განსხვავებული იქნება არსებული შეფასებისგან, ცვლილებები ასახოს როგორც სააღრიცხვო შეფასების ცვლილება, სსბასს 3-ის შესაბამისად.
რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი	სსიპ – სასწავლო უნივერსიტეტი – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია – შესრულებული; სსიპ – მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო – შესრულებული; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე; სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია – მიმდინარე.
რეკომენდაცია	ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია ტურიზმის ეროვნულმა ადმინისტრაციამ გაატაროს შემდეგი ღონისძიებები: <ul style="list-style-type: none"> • უზრუნველყოს არამატერიალური აქტივების როგორც განსაზღვრული და განუსაზღვრელი მომსახურების ვადების მქონე აქტივების

კლასიფიკაცია და განუსაზღვრელი სასიცოცხლო მომსახურების ვადის მქონე აქტივებზე ყოველწლიურად ჩაატაროს გაუფასურების ტესტირება;

- უზრუნველყოს შემდგომი გამოყენებისათვის უვარგისი არამატერიალური აქტივების იდენტიფიცირება და გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით;
- მიზანშეწონილია ადმინისტრაციამ ყოველი წლის ბოლოს შეაფასოს არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები და იმ შემთხვევაში, თუ სასარგებლო მომსახურების ვადები განსხვავებული იქნება არსებული შეფასებისგან, ცვლილებები ასახოს როგორც სააღრიცხვო შეფასების ცვლილება, სსბასს 3-ის შესაბამისად.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია ქონების ეროვნულმა სააგენტომ და საზღვაო აკადემიამ განუსაზღვრელი სასიცოცხლო მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებზე ყოველწლიურად ჩაატაროს გაუფასურების ტესტირება სსბასს 31-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – შესრულებული; სსიპ – სასწავლო უნივერსიტეტი – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

აქტივების მართვაში არსებული ნაკლოვანებების გამოსავლენად და ფინანსური აქტივების დაკარგვის რისკის შესამცირებლად, სამინისტროს სტრუქტურაში შემავალმა ზემოაღნიშნულმა ორგანიზაციებმა ინვენტარიზაცია ჩაატარონ და ინვენტარიზაციის შედეგები ასახონ ფინანსთა მინისტრის 2021 წლის 31 დეკემბრის N364 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ აქტივებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარების და ინვენტარიზაციის შედეგების საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სსბასს-ების) საფუძველზე აღრიცხვა-ანგარიშგებაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესაბამისად. გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია სამინისტროს შესაბამისმა სტრუქტურულმა ერთეულმა დაადგინოს მინერალური რესურსების სააგენტოში გამოვლენილი დანაკლისების გამომწვევი მიზეზები და იმოქმედოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი

სამინისტროს აპარატი; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; სსიპ – ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია; სსიპ – ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტო; სსიპ – საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო; სსიპ – მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო – შესრულებული.

სსიპ – ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო – მიმდინარე; სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია – მიმდინარე.

რეკომენდაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანად წარდგენის მიზნით, მნიშვნელოვანია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი

<p>რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი</p>	<p>განვითარების სამინისტრომ შეიმუშაოს და დანერგოს ისეთი სააღრიცხვო პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ განსხვავებული სააღრიცხვო მიდგომების შედეგად გამოწვეული უზუსტობების მინიმუმამდე შემცირებას როგორც სამინისტროს აპარატში, ასევე მის დაქვემდებარებაში მყოფ ერთეულებში.</p> <p>სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; სსიპ – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე.</p>
<p>რეკომენდაცია</p>	<p>საქართველოს მთავრობის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ შეიმუშაოს სანქციებთან, ჯარიმებთან და საურავებთან დაკავშირებული სააღრიცხვო პოლიტიკა. შესაბამისმა ორგანიზაციებმა მოახდინონ შემოსავლების აღრიცხვა ბუღალტრულ ჩანაწერებსა და ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხვის ინსტრუქციის მოთხოვნების შესაბამისად.</p>
<p>რეკომენდაციის შესრულების სტატუსი</p>	<p>სამინისტროს აპარატი – მიმდინარე; სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო – მიმდინარე; სსიპ – მინერალური რესურსების ეროვნული სააგენტო – მიმდინარე; სსიპ – ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტო – მიმდინარე; ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტო – მიმდინარე, სსიპ – საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო – მიმდინარე; სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო – მიმდინარე.</p>

საკონტაქტო ინფორმაცია

<p>გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის პროცესზე პასუხისმგებელი პირი</p>	<p>ანა ბურდიაშვილი aburdiashvili@sao.ge</p>
<p>სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის სისტემა</p>	<p>https://aris.sao.ge/</p>

**ვებგვერდი და
სოციალური მედია**

<https://www.sao.ge/>
<https://www.budgetmonitor.ge/ka>
<http://www.blog.sao.ge/>
<http://www.sai.ge/main/>
<https://www.linkedin.com/company/stateauditoffice/>
<https://www.youtube.com/user/saogeorgia>
<https://www.facebook.com/www.sao.ge>

ცხელი ხაზი

(+995 32) 243 81 81

ელფოსტის მისამართი

sao@sao.ge

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური
ქ.თბილისი, 0144, წმ. ქეთევან დედოფლის გამზირი N96
+995 32 243 84 38

SAO.GE